

SESTRA V PLAMĚŇOC

OVENSKÝ SPISOVATEL

ATISLAVA 1968

Preložil
a doslov napísal
PAVOL HOROV

PRVÝ SLÁVI

seme má
kibka lupčikov

Neprestajný peľ

Vzrušilo ma ono čo

v ranej mladosti dostáva

drene stromu, sberá

tráv, oná neudržiava

Z tejto sberu

že

Preložené z poľských originálov:

Julian Przyboś, Miejsce na ziemi, Czytelnik, Warszawa 1945,
Julian Przyboś, Narzędzie ze światła, Państwowy instytut
wydawniczy, Warszawa 1958, Julian Przyboś, Próba
całości, Czytelnik, Warszawa 1961, Julian Przyboś, Liryki,
Państwowy instytut wydawniczy, Warszawa 1966.

© Translation Pavol Horov 1968

© Illustrations Jozef Baláž 1968

el, spod kolies krešúc zem,
spešne sa rozširoval

á blyškavica,
vaná ohlušujúcimi hromami hôr.
ažal vo vetre svetlo —
io zhasil.

ami rástla žiariaca Zem, skutočná hviezda,
rozhrňovala svoje vnútro,
predĺženú rakvu —

ma pri odlete z ústupu zväži orol, kotva
i!

NOTRE-DAME

Priestor vzlietajúci z milióna prstov zložených k modlitbe!

Lež z ihlice ma ako z háku sňalo Vnútro — zdesenie.

Vysmievaný a oplúvaný medzi obludami rozďavenými dažďom,
viem: Čo znamenám ja živý na krok od tých stĺpov!
Tie múry z odseknutých skál — ako lebky nado mnou
vstávajú z mŕtvych z hrobky.

Kto pohýbal tou temnotou, kto pokoril —
kto zvládol?

Viem. Ježišmi zatažené kríže
treba vyostrit v pióny vznesených rebríkov
a svoju vôľu, vyrovnanú s nepreskúmaným lazúrom,
svoju smrť
z gotického oblúka
stiahnuť —

— tam na vrchole klenby
chveje sa zamknutý let striel —

— a zostať pod hukotom balvanov vznášajúcich sa čoraz vyššie a vyššie,
až ich, nezakončené, náhly závrat
skrúti zo štítu
vo dve veže, utrhnuté dná.

Kto vymyslel tú priepasť a odhodil ju dohora.

z tohto pocitu sa rodí osobitný, jedinečný druh jeho takzvaného katastrofizmu, čiže osobitný Przybowskiho postoj voči čoraz viditeľnejšie sa bližiacej pohrome v podobe hrozby vo vojnového konfliktu, ako sme to začínali pomaly počítovať vďaka od nástupu fašizmu ašimi i polskými humanami. Týmto pocitom neodvratnej katastrofy je plná nielen naša ien poľská poézia tých čias. No osobitosť Przybowskiho poézie, na rozdiel od väčšinyých poľských básnikov, je v tom, že Przyboš akoby katastrofu očakával s radosťou, že s vedomím, že napriek utrpeniam, ktoré priniesie ľudstvu, prinesie mu aj vykúpenie. isni z roku 1939, keď „autá... poháňal strach“, vidí uprostred národnej katastrofy idzať „na vrchole cesty... slnko z prachu a krvi“. Príkladov na takýto hrôz, pretože vo nevyhnutný postoj je v druhej časti nášho výberu nemálo. A najkrajší, najdostojnejší e v básni Slnko z výškov Gwoźnice, keď v rodnej obci, kde sa za okupácie skrýva, čaka- a návštevu gestapa, napíše: „Niesol som svoju potézu jak voják meno svoje / v pliešku udi proti guľkám dvoch vojen“, a s hrdým pohľadom prípadnej smrti ju dokončí: „Po e, čo ma objal v detstve, / poniesie ma do večnosti kolo slnka Zem“.

je iná ani jeho poézia povojnová, hoci ani Julian Przyboš sa nevedel vždy vyhnúť ná- am, ktoré poézii, umeniu socialistických krajín kládli rôzne vykonštruované teórie. Je ézia umelecky i spoločensky revolučná, vždy moderná, živá, inšpirujúca, ale aj iritujúca.

ydáním splácame vlastne iba dlh vlastnému poznaniu.

P. H.

OBSAH

Prvý slávik	7
I	
Večer	11
Orgován	12
Okamih	13
Unavení	14
Od strnisk	15
Spln	16
Odjazd	18
Jedna noc	19
Svitanie	20
Odtiaľto nociam	22
Orol	23
Nová ruža	24
Hlbšie	25
Nebo	26
Okno	27
Vidieť všetko	28
Koncert	29
Žijem si tu slobodne	31
Vtáci, tiene	32
Z cesty	33
Ticho, nízko	34
Skúška svitania v brezine	35
Tretie nokturmo	37

Márna búrka 90
Jeden strom 91
Svet sa vzdáfuje 93
Skúška 98
Julian Przybos 103

c 38
cestnom 40
zda 42
e-Dame 43
tier 44
lka za hrudkou, kusy 46
neznámeho vojaka 49
rchole cesty 50
teku 51
abitých 52
ý nálet 54
nezaspím, jak vždycky... 55
42 56
z vrškov Gwoźnice 57
úzkou olivovou 59
padlým povstalcom 60
tničke 61
itné miesto 62
956 65
ena 69
utok 71
ohlade na katedrálu v Chartres 73
o v katedrále 75
ari 77
olská elégia 80
nčím 83
atná noc 86
udnica od Adrie 87
ttnosť 89